

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry.
c/o Tapani Saimovaara
Päijänteentie 12 A 1
17200 Vääksy
phly@phly.fi
www.phly.fi

Hollolan strateginen yleiskaava 2020

Asia: Mieli-pide osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys (PHLY) on BirdLife Suomen alueellinen jäsenyhdistys Päijät-Hämeessä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää lintuharrastusta ja -tutkimusta, luonnon- ja ympäristösuojelua sekä kestävästä kehitystä. Yhdistys kiittää Hollolan kuntaa Strategista yleiskaavaa koskevasta lausuntopyyntöstä (Hollolan kunta 4.11.2019). PHLY on tutustunut Strategisen yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja esittää sen ekologisia yhteyksiä ja viherverkostoa käsittelevästä temasta seuraavaa.

Ekologinen verkosto

Ekologisia yhteyksiä ja viherverkoston muodostamisperiaatteita on kuvattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa varsin suppeasti. Ekologinen verkosto koostuu eläimille ja kasveille tärkeistä luonnon ydinalueista ja niitä yhdistävistä eläinten ja kasvien liikkumisen mahdollistavista ekologista käytävistä. Ekologinen verkosto ylläpitää luonnon monimuotoisuutta, muodostaa merkittävän levittäytymistien alueelta toiselle ja varmistaa elävän luonnon häiriöttömän toiminnan.

Ekologisen käytävän alueelle ei tule osoittaa toimenpiteitä, jotka vaikeuttavat sen toimintaa. Viherverkosto ymmärretään tavallisesti laajempänä käsitteenä, johon kytkeytyy mm. viheralueiden lähivirkistys- ja ulkoilukäyttö. Viherverkosto tukee ekologisen verkoston toimintaa, vaikka kaikki viherverkon osat eivät aina ole tärkeitä ekologisen verkoston osina.

Tärkeät lintualueet

Ekologisen verkoston perustan muodostavat tärkeät luonnon ydinalueet ja ympäristöään monipuolisemmat luontoarvokeskittymät. Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys on selvittänyt toimialueensa linnustollisesti tärkeitä kohteita usean valtakunnallisen, linnustonsuojeluun liittyvän hankkeen yhteydessä. Hollolasta on tunnistettu kansainvälisesti arvokkaita, valtakunnallisesti arvokkaita ja maakunnallisesti arvokkaita lintualueita. Niiden kuvaukset ja karttarajaukset on löydettävissä vuonna 2018 valmistuneesta, PHLY:n julkaisemasta Päijät-Hämeen lintupaikkaoppaasta sekä yhdistyksen internet-sivustosta (<https://phly.fi/retkeilykohteet/hollolan-lintupaikat/>).

Hollolan Strategisen yleiskaavan 2017 Luontoarvot-teemakartassa tärkeät lintualueet on tunnistettu puutteellisesti. Yleiskaavaan on koottu lähinnä vain olemassa olevia suojelualueita ja toteutumattomia suojeluohjelmien kohteita. Yhdistys esittää, että kaikki tärkeät lintualueet

otetaan huomioon ekologista verkostoa tarkasteltaessa. Merkittävimmät puutteet luontoarvot-teemakartassa ovat

- lintuvesikohteet ovat mukana vain Natura 2000 -rajauksina (erinomaisia kohteita on muuallakin)
- Tiirismaan rajausta on huomattavan suppea
- kosteikkolinnuille tärkeä ja muuttolintujen johtoreittinä toimiva Luhdanjoki on mukana vain pohjoisosastaan
- Teuronjoen alue puuttuu.

Muut tärkeät alueet

Tärkeiden lintualueiden tunnistamisessa on käytetty tiukkoja, lintuharrastajien valtakunnallisen kattojärjestö BirdLifen Suomen kriteerejä. Niiden avulla rajatut kohteet ovat lintujen pesimäpaikkoina ja muuttoaikaisina levähdyspaikkoina maakunnan parhaimmistoa. Tiukkojen kriteerien vuoksi varsinkin metsäalueiden linnusto on niissä huonosti edustettuna. Hollolan alueelta vain Tiirismaa ja Paimelan suojelumetsät erottautuivat.

Metsälinnuston ja muunkin metsälajiston säilymisen vuoksi ekologista verkostoa tarkasteltaessa on syytä ottaa huomioon myös laajimmat, yhtenäiset metsäalueet. Niillä on huomattava merkitys usean uhanalaisen metsälinnun (esimerkiksi metso, töyhtötiainen, hömötiainen) säilymisen kannalta. PHLY esittää, että ainakin seuraavat metsäalueet tai niiden keskeiset osat otetaan Strategisessa yleiskaavassa huomioon:

- Kintterönsuon–Messilän alue
- Hälvälän lentokentän ja ampumaradan ympäristö
- Harjunsuojeluohjelmassa oleva Lentokentänkankaan alue ja yhteydet sieltä Salpausselkää pitkin lounaaseen
- Hämeenkosken Kukonharjun alue ja yhteydet sieltä Salpausselälle

Muut huomioon otettavaa

Yleiskaava ohjaa yksityiskohtaisempien kaavojen laatimista. Kokonaan uusien maankäyttövarausten tai laajalti maankäyttöön vaikuttavien hankkeiden toteuttamista on syytä tarkastella yleiskaavassa kriittisesti. Lahden eteläinen ohikulkutie läpäisee kuntakeskuksen eteläpuolisen metsäalueen, jonka pinta-alansa puolesta täyttää hyvin luonnon ydinalueen tunnusmerkit. Alueen läpi virtaava Koivusillanjoki on lisäksi linnustoltaan ja kasvistoltaan arvokas. PHLY esittää, että Koivusillanjoki ympäristöönsä suunniteltuihin maankäyttövarauksiinsa otetaan mukaan ekologisen verkoston tarkasteluun.

Pienetkin lisäykset olemassa olevien suojelualueiden lähellä voivat olla alueen linnustolle merkittäviä. Esimerkiksi Hollolan Natura-alueen rajauksissa ei ole mukana arvokkaita rantalehtoja, sillä niitä ei tarkasteltu rajausperusteena olleessa lintuvesiensuojeluohjelmassa. Linnustollisesti arvokkaita ja luontotyyppeinäkin uhanalaisia rantalehtoja on varsinkin Vesijärven rannalla muuallakin. Luontoarvot-teemakarttaan rantalehtoja on otettu mukaan valikoidusti. Rantalehtojen merkitystä ekologisen verkoston osana on syytä tarkastella.

Hollolan laajimmat peltoalueet (mm. Sairakkala, Tennilän alue, Hersala, Kutajoki, Kirkonseutu–Laasonpohja, Paimelan alue) ovat tärkeitä varsinkin muuttolinnuille, jotka käyttävän niitä syksyllä ja keväällä ruokailu- ja lepäilypaikoinaan. Peltoalueiden

sisällyttäminen ekologiseen verkostoon ei yleensä ole perusteltua. Linnustoarvojen säilymisen kannalta on kuitenkin tärkeää, että alueet otetaan maankäytön suunnittelussa huomioon säilyttämällä ne mahdollisimman laajoina ja yhtenäisinä.

Koska kaava on tarkoitus olla oikeusvaikutteinen tulee siihen liittää tärkeitä lintualueita koskien kaavamerkinnot ja -määräykset, jotka turvaavat ko alueiden arvot.

PHLY muistuttaa myös, että ns. tiukasti suojeltujen lajien (Luontodirektiivin IV a) liite) osalta kaavan merkintöjen tulee olla ajantasaisia ja perustua riittäviin koko kunnan kattaviin selvityksiin. Keskeisimpiä lajeja ja lajiryhmiä näissä lajeissa ovat muun muassa saukko, liito-orava, lepakot, viitasammakko ja tietyt suojellut sudenkorentolajit.

Lopuksi

PHLY pitää Hollolan kunnan Strategista kaavaa 2020 tärkeänä. Kaava antaa hyvin toteutettuna erinomaisen pohjan Hollolan linnusto- ja luontoarvojen säilyttämiseen. PHLY tarjoaa mielellään apua kaavan laatimista varten. Yhdistyksellä on runsaasti tietoa alueen linnustosta ja hyvän yhteysverkoston vuoksi muistakin luontoarvoista. Arvokkaimpien lintualueiden rajaukset on saatavissa yhdistykseltä paikkatietomuodossa.

Asikkalassa 9. päivänä joulukuuta 2019

Päijät-Hämeen lintutieteellisen yhdistyksen puolesta

Tapani Saimovaara
Puheenjohtaja